

Vragen en antwoorden

1. REDEN VAN DE NOODMAATREGELEN

1.1 Waarom zijn de noodmaatregelen ingesteld?

De noodmaatregelen zijn ingesteld vanwege een uitbraak van deze bacterie in olijfgaarden in de provincie Lecce in 2013. Verder zijn gedurende 2014 en 2015 meerdere partijen koffie sierplanten afkomstig uit Costa Rica en Honduras onderschept door meerdere lidstaten waarbij de bacterie is aangetoond. De uitbraak in Italië rukt langzaam op gedurende 2014 en zuidelijke lidstaten maken zich ernstig zorgen dat de bacterie kan overgaan naar druif- en citrusgaarden.

1.2 Wanneer worden de noodmaatregelen opgeheven?

Vanwege de ernst van de situatie in Italië zullen de noodmaatregelen naar verwachting voor langere tijd gelden. De verwachting is dat deze maatregelen in de loop der tijd verder zullen worden uitgebreid qua waardplantreeks.

2. REIKWIJDTE VAN DE NOODMAATREGELEN

2.1 Voor welk type plantmateriaal gelden de noodmaatregelen?

Deze gelden voor planten voor opplant (ofwel plants for planting), waaronder ook in vitro materiaal. NB Potplanten vallen ook onder plants for planting!

Zaden zijn uitgezonderd van de maatregelen.

De maatregelen gelden niet voor eindproducten zoals vruchten, snijbloemen, snijtakken of snijblad.

2.2 En om welke planten gaat het dan?

De lijst van soorten en geslachten omvat bijna 200 regels. Soms is het hele geslacht genoemd, soms alleen één of een paar soorten van een geslacht. Zie de bijlage Lijst geslachten en soorten voor details. Wanneer daarin alleen het geslacht genoemd is, gelden de maatregelen voor het gehele geslacht, anders alleen voor de genoemde soort(en).

2.3 En hybrides?

Als er hybrides van een geslacht/soort geïmporteerd worden kunnen deze alleen buiten de maatregel blijven wanneer de ouderlijnen (ook) niet op de lijst staan. Dat moet dus in aanvullende documentatie aangetoond worden. In het andere geval zijn de noodmaatregelen ook op de hybride van kracht.

2.4 Staat de lijst nu vast?

Voorlopig staat de lijst vast. Maar naarmate de kennis toeneemt zou de lijst zich uit kunnen breiden.

2.5 Wat zijn de regels als we planten van de lijst van 200 dusdanig drogen en bewerken dat al het levend organisme er uit is en het eigenlijk "dood materiaal" is.

Indien de behandeling van 12 uur bij 75 graden Celsius op het FC (fytosanitair certificaat) wordt vermeld valt dit product niet onder de noodmaatregel.

2.6 Gelden de noodmaatregelen ook voor EU intern verkeer?

Afgezien van plantmateriaal afkomstig uit het besmette gebied in Italië, (ondermeer de provincie Lecce), gelden er geen specifieke maatregelen voor planten in het verkeer. Het besmette deel in Italië betreft een klein gebied waar weinig telers van uitgangsmateriaal zijn gelegen. Tot dusverre zijn er geen telers in dit gebied geregistreerd.

De FVO (het inspectoraat van de EU) zal scherp toezien op de uitvoering van de noodmaatregelen door Italië.

2.7 Hoe weet ik of plantmateriaal afkomstig is uit het besmette gebied in Italië?

Op dit moment is er geen handel mogelijk van dergelijk plantmateriaal. Daarnaast moeten handelaren melding maken of sprake is van plantmateriaal uit het besmette gebied in Italië (art. 10). Tevens moeten de fytosanitaire autoriteiten in Italië elke zending melden aan de fytosanitaire autoriteiten in het land van bestemming.

2.8 Mogen planten van de lijst wel naar Italië geleverd worden.?

Daarop is geen beperking, binnen de EU is een vrij handelsverkeer, dit mag.

2.9 Voor welke derde landen (NIET EU landen) gelden de noodmaatregelen?

Ze gelden voor alle derde landen met uitzondering van Zwitserland.

2.10 Is import mogelijk uit derde landen van de benoemde planten voor opplant?

Onder de noodmaatregelen is import niet mogelijk van alle benoemde specifieke planten in het besluit afkomstig uit alle derde landen (= niet-EU landen, met uitzondering van Zwitserland).

2.11 Wanneer is import van de benoemde planten weer mogelijk?

Dit is weer mogelijk zodra het betreffende land van herkomst officieel aan de Europese Commissie gemeld heeft dat: ofwel het land vrij is; ofwel een gebied binnen het land vrij is; ofwel een production site vrij is; van *Xylella fastidiosa* en dat vervolgens de Europese Commissie dit officieel heeft gecommuniceerd aan de NVWA. Bij import uit zo'n land is een bijschrijving nodig

2.12 Welke bijschrijvingen zijn nodig?

Deze zijn te vinden in het document 'Additional Declarations relating to *Xylella fastidiosa*' op de website, pagina *Xyella fastidiosa*.

2.13 Moet er nog meer gebeuren?

Als niet het hele land, maar een gebied binnen dat land of een production site vrij is, dan moeten bij import van de zending monsters genomen worden. De monstergrootte is afhankelijk van de omvang van de partij(en):

partij	monster
tot 500 stuks	300
500 – 1500 stuks	350
> 1500 stuks	450

Let bij monsternamen op kosten (€ 187,80 per monster) en doorlooptijd (uitslag ongeveer een week na monsternamen)

2.14 En wat doen wij als een land dat zich vrij verklaard heeft niet vrij blijkt te zijn?

De onderschepte partij zal worden genotificeerd aan het land en aan de FVO (inspectoraat van de EU). Waarschijnlijk zullen dan op korte termijn nadere restricties worden opgelegd.

2.15 Waar kan het exporterende land melden dat het land vrij is van *Xylella fastidiosa*?

Het volgende CIE adres kan gebruikt worden voor derde landen om aan te geven wat hun pest status is tav *Xylella fastidiosa* (Xf). Dit adres kan gedeeld worden met bedrijfsleven om oa te communiceren aan hun contacten en autoriteiten in exporterende landen.

Email adres: SANTE-E2-Harmful-Organisms@ec.europa.eu

For the Attention of:

Ms Dana SIMION

Head of Unit SANTE E2

Plant Health

Rue Belliard, 232

BE-1049 Bruxelles

BELGIUM

2.16 Accepteren wij bemonstering door het land van export?

Nee, alleen de bemonstering bij import geldt.

2.17 Verandert er iets aan de vooraanmelding via Client Import?

Nee, de importprocedure voor aanmelden blijft ongewijzigd. Het systeem Client Import zal signaleren wanneer er een product van de lijst aangemeld wordt. De inspecteur gaat vervolgens na of het inderdaad om een soort van de lijst gaat en wat op dat moment de status is van het land van herkomst. Afhankelijk daarvan kan de zending worden geïnspecteerd en geïmporteerd of zal deze worden geweigerd.

2.18 En hoe zit het met die koffieplanten?

Vanwege het aantreffen van besmettingen in planten van Coffea uit Costa Rica en Honduras is de import in de EU van die planten uit deze landen verboden, ook al zouden deze landen zich melden bij de EU met een vrij gebied of een vrije production site.

3. MAATREGELEN BIJ EEN VONDST

3.1 Welke maatregelen gelden wanneer een besmetting wordt vastgesteld?

Er moet dan een zone van 10 km om besmetting worden afgebakend, waarbinnen en van waaruit planten van de lijst niet in verkeer mogen worden gebracht. De zone bestaat minimaal 5 jaar.

3.2 Geldt dat voor iedere vondst

Wanneer voldoende vastgesteld kan worden dat de vondst te maken heeft met import (of anderszins met een plant die pas recent is binnengekomen) en er zijn geen besmette vectoren in de omgeving dan hoeft geen zone te worden afgebakend.

3.3 Hoe groot is de kans op uitbraak in NL?

Dat is niet in cijfers uit te drukken. Op dit moment is er geen uitbraak in NL. Het is zaak om nu maatregelen te nemen om te zorgen dat we Xf ook niet binnenhalen. Alert dmv monitoring en tracering. Risico van verspreiding tgv aanwezigheid van vectoren (cicades) is realistisch.

4. BIOLOGIE

4.1 Welke planten kunnen waardplanten zijn?

Alle planten die op de lijst staan zouden waardplant kunnen zijn of zijn vanwege het handelsvolume en potentieel risico op insleep.

4.2 In welke planten is aantasting aangetroffen?

In Italië zijn vondsten gedaan in:

<i>Acacia saligna</i>	<i>Myrtus communis</i>	<i>Rhamnus alaternus</i>
<i>Asparagus acutifolius</i>	<i>Nerium oleander</i>	<i>Rosmarinus officinalis</i>
<i>Catharanthus</i>	<i>Olea europaea</i>	<i>Spartium junceum</i>
<i>Cistus creticus</i>	<i>Polygala myrtifolia</i>	<i>Vinca</i>
<i>Euphorbia terracina</i>	<i>Prunus avium</i>	<i>Westringia fruticosa</i>
<i>Grevillea juniperina</i>	<i>Prunus dulcis</i>	<i>Westringia glabra</i>

Op Corsica is recent Xf vastgesteld in *Polygala myrtifolia*.

4.3 Waar bevindt de aantasting zich op de plant?

Xf is aanwezig in blad, stengel en wortels. Het is niet zaadoverdraagbaar.

4.4 Kunnen aangetaste planten behandeld worden?

Bestrijden na aantasting is niet mogelijk. De aantaster zit binnen in de plant.

4.5 Hoe wordt Xf verspreid?

De belangrijkste manier voor verspreiding over grotere afstanden is met besmet plantmateriaal incl. (vegetatief) vermeerderingsmateriaal, dus ook dmv in-vitro planten, meristeeencultures. Dit betekent dat voor weefselkweek geen uitzondering kan worden gemaakt in de regels.

Over kortere afstand gebeurt verspreiding voornamelijk door verschillende insect-vectoren, vooral cicades zijn de grote boosdoener.

Overdracht kan ook mechanisch, maar is minder waarschijnlijk.

4.6 Kan Xf overleven in Nederland?

Xf kan in Nederland overleven in planten en in of op de grond.

5. LAB ANALYSE EN ONDERZOEK

5.1 Hoe lang duur de analyse van een monster?

Na binnenkomst in het lab (dus de voorafgaande transporttijd e.d. niet meegerekend !) duurt de analyse van het monster 3-4 werkdagen bij een gunstige laboratoriumuitslag (*Xylella fastidiosa* niet aangetoond). Als de uitslag ongunstig is worden verdere testen uitgevoerd, welke veel tijd vergen. Daarom is de eerste uitslag al wel basis voor maatregelen (de zending wordt geweigerd voor import).

5.2 Wie voert de analyse uit?

De analyse van een genomen monster zal uitgevoerd worden door het Nationaal Referentie Centrum (NRC) van de NVWA.

5.3 Welke mogelijkheden zijn er voor diverse werkzaamheden (research, toetsontwikkeling e.d.) met de plantpathogene bacterie *Xylella fastidiosa*.

Deze bacterie is een quarantaineorganisme in de zin van de Europese Fytorichtlijn 2000/29/EG en de Nederlandse Plantenziektenwet. Dat betekent dat bestrijding verplicht is en het dus ook niet is toegestaan deze in bezit te hebben of ermee te werken.

Genoemde wetgeving voorziet in de mogelijkheid van een ontheffing om voor R&D-doeleinden onder ingeperkte omstandigheden te mogen werken met quarantaineorganismen, middels richtlijn 2008/61/EG. De NVWA kan hiertoe onder voorwaarden een Vergunning R&D Fyto verlenen, waaraan kosten zijn verbonden. Ook dient uw laboratorium te voldoen aan technische eisen voor inperking van de bacterie. Informatie hierover kunt u vinden op www.nvwa.nl, op de pagina <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/meest-bezocht-a-z/dossier/import-plantmateriaal/invoerverboden-en-ontheffingen/aanvraag-ontheffing-2008-61-eg>

6 PREVENTIE.

6.1 Wat kan ik doen om problemen te voorkomen?

Omdat de bacterie Xf niet met gewasbeschermingsmiddelen te bestrijden is dient uw handelen er op gericht te zijn om aantasting/verspreiding te voorkomen.

Dwz bedrijfshygiënische maatregelen. Voer alleen handel met betrouwbare partners en gerenommeerde bedrijven. Zorg voor een goede bestrijding van zuigende insecten. Meld verdachte/zieke planten bij de NVWA. Kijk regelmatig op

<https://www.nvwa.nl/onderwerpen/thema-plant> voor actuele informatie over Xf.